

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab exordio Imperij Arcadij & Honorij Augustorum, Anno Domini
CCC. XCV. perueniens vsque ad CCCC. XL. continet annos XLV. ita
dispositus, vt commodè sextus tomus à S. Leone Magno Pontifice Maximo
inchoetur

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 417. Innocentii Pap. Annus 16. Honor. 23. Theod. 10.
Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14566

sterium, ipsius nutu, ab impio Pelagianis ea tam nefanda
faciunt perpetrata, quorum gratia eadem facte virgines
apud Innocentium Romanum Pontificem conqueste ef-
fuerunt. Sed predicandi plane illarum modestia, cum sic de-
nulerint, ut tamen delinquentium nomina tacuisse volue-
runt. quod eadem quoque virtute sanctus Hieronymus
praefuit in litteris eadem ex causa datus ad eundem Ro-
manum Pontificem, ut idem Innocentius significat libris
eo argumento ad ipsum S. Hieronymum redditis, quae sic
habent:

XXXIII. Dilectissimo filio Hieronymo presbytero Innocentius Episco-
pus.
Nunquam boni aliquid contentione fecisse in Ecclesia, re-
flectat Apostolus: & ideo haereticorum correctiones primam fieri
iubet, magis, iustitiam dicit collatione. Quae regula dicit negligi-
tur accipitur, maiorem non vitatur, quod cavendum est, sed auge-
tur. Tamen quoniam dolor gemitus, eius ita quatuor visera no-
stra, veritate non tractandi, considerandus sit: primum constantie
tua alioquin fidei pro veritate quaeque iustitia, aut (ut dicit) peri-
culo periculis, qui expectat beatitudinem, multum sapienter affligit.
Et tua verba predicantis, ut bene memorem admonemus. Itaque
excitati tanta malorum scientia, arripere auctoritatem sedis Apo-
stolicae ad omne coprimendum nefas festinamus: sed in quem
insurgemus, nec nomine appellatum legimus, nec crimini aliqua
ratione exactione. Quod ergo postquam consolentur. Si deo iu-
vante aperit, non manifestans, in homines aliquos accusationem
aut indices competentes tribuam: aut si quid videntur sollicitudine
a nobis fieri potest, non veritatis, sed dilectissime. Tamen Episco-
po patri meo Ioanni scripsi, ut circumspicere agat: ne quid circa
Ecclesiam filii creditam adhibere tale aliquid fiat, quale praesidere
& propellere ne accideret, vel ne accidat, etiam ipsi sit & postea mo-
lestissimum. hucusque Innocentius ad sanctum Hierony-
mum.

XXXIV. Idem vero Innocentius Papa ad Aurelium (Episco-
pum Carthaginiensem puto) cuius diligentia perlatas i-
psum sancti Hieronymi litteras accepisset, ista paucis rescrip-
sit:

Dilectissimo fratri Aurelio Innocentius.
Pissimum etiam ad nos perveniendi tuam affectionem bene
comprehendit nosse credidit Hieronymus. Conspicimus gregis no-
stri membra: & quod faciendum duximus vel facere potuimus, su-
mmo velociter executi. Germanitas tua, frater carissime, citius litteras
memoratos reddere festinet. haec Innocentius ad Aurelium, ad
quem litteras superius recitatas Hierosolymam mitten-
das dedit. Saepè enim accidisse vidimus, ut ex Africa Fideles
navigarent in Palaestinam: his vero temporibus Innocen-
tius item nomine presbyter (ut videntur litterae S. Hiero-
nymi ad Augustinum b, de quibus dicemus inferius)
eodem se contulit.

At divini quidem dispensatione iudicij factum est, ut
inter haec ipse Ioannes Hierosolymitanus Episcopus ad
Dei tribunal rationem de omnibus redditurus, ex hac vi-
ta morte subductus se fuisse cogitur. Hoc namque an-
no eundem Ioannem mortuum esse, inde per facile intel-
ligi potest, quod anno sequenti eius in sede successoris sunt
reddidit litterae ad Romanum Pontificem, quibus inter alia
significatur, iam ipsum Ioannem haud recens esse defun-
ctum. Tenuit ipse sedem illam annis triginta: et enim nu-
merantur ab obitu S. Cyrilli eius praedecessoris. Subroga-
tus vero in eius locum fuit Praxylus; ita enim nominatus
reperitur in litteris Zosimi Papae anno sequenti recitandis,
sicut pariter nominat eum Theodoretus, dum dicit: Post I-
oannem illum administrabilem mortuum, Praxylus, qui nomini suo pul-
chre respondebat (ob mansuetudinem scilicet) illius Ecclesiae
regimen cepit, haec ipse, ex quibus omnibus corrigendum
est Nicephori Chronicon, ubi loco Praxylus, legitur Pauli-
nus Ioannis successor: vel alij emendandi, qui pro Praxylus
dixerunt Cyrillum.

XXXV. In Consuetudine (inquit Marcellinus Comes in Chro-
nico) Attici Episcopi Constantinopolitani scriptis ad Reginas, filias
scilicet Arcadij Imperatoris, librorum de Fide atque virginitate,
opus valde egregium, in quo praesentis dogma Nestori impugnavit.

haec ipse. Mira quidem res, filiae ipse quatuor Arcadij Im-
peratoris, Pulcheria, Placilla, Arcadia, atque Marina, omnes
paribus votis excolere castibem vitam virginitatem Deo
dicantes, in Palatioque perinde ac in Monasterio mona-
sticam vitam agentes: quarum omnium sancta Pulcheria
Augusta & sanctitate & prudentia praecipuum locum ten-
ens, facta est ceteris sancti instituti auctrix & modera-
trix.

Rescripserunt hoc item anno Imperatores adversus
Gentiles his verbis d: Qui profano pagani ritum errore seu cri-
mine pelluntur, hoc est, Gentiles, nec ad militiam admittantur, nec
Administratores & iudices honore decorentur. Dat. VII. Idus Decemb.
D. N. Theodosio VII. & Palladio Conf. Quam in isto Dei iudicio
factum apparet, ut Gentiles, qui sibi in Arato Imperium
vindicare studuerant, iidem ab omnibus excluderentur
magistratibus atque militibus.

Quod rursum spectat ad Imperatorum rescripta hoc
anno data: Theodosius Imperator ad reprimendos Ale-
xandrinis tumultus, quos anno superiori, diximus Oci-
tatos, edidit sanctionem. Quod enim sciret corpus eorum
qui a scriptis erant agrotantium cure, in numerum haud
mediocrem excrevisse, nec contemnenda audacia esse,
eisdemque omnes adversus Praefectum studere Cyrillo;
de his rescriptis ad Monaxium Praefectum Praetorio il-
lud admonens, ne Corpus illud excederet numerum
quingentorum, eisdemque non ex diuitibus, sed pau-
peribus allegendos; quos & veterit publicum quodlibet
adire spectaculum, ne ad Curiam accederent, nisi
singulis & virgente necessitate. Haec omnia cum hoc an-
no cavenda Imperator indixit: certe quidem non aliunde,
quam ex superioris anni tumultibus ista ipsa sanxisse
putatur.

Vix enim credi potest, quae essent vires Episcoporum
Alexandriae, cum illis ipsi homines fuerent, quos idem
Imp. nominat Parabolanos tum in praesenti edito hoc
anno dato, tum in alio sub duodecimo Honorij Constans-
tini edito f. Fuisse autem hos minoris ordinis clericos al-
lectos, exordium dati hoc anno rescripti insinuare vide-
tur, in quo ista verba leguntur: Placeat vestra clementia, ut nihil
commune clericis cum publicis actibus, vel ad Curiam pertinentibus
habeant.

Ceterum quod ad ipsum nomen spectat, consentiunt
recentiores, vocem hanc, Parabolanos, vel, ut habet Iu-
lius Firmicus, Parabolios, sive Parabolos, vel habet So-
crates, & ex eo Calliodorus, a voce Graeca παραβολος, de-
rivari, qua significatur homo ad subeunda pericula praee-
ptus, quales putabantur, qui cure omnis generis agrotan-
tium pestis quoque tempore, praesent. Verum quod ex
caritate eiusmodi primo manavit officium, qua nulla
maior videri poterat, cum poneret quis animam suam pro
amicis suis, transiit in factionem, cum iidem pro Episco-
pis pugnatari, negotium facerent quoque Praefectis: cuius
avertendae rei causa Theodosius, anni superioris (ut vidi-
mus) malis admonitus, ea adversus eiusmodi genus homi-
num statueret opus habuit. Qui ergo diffidia anni superio-
ris inter Orestem Praefectum & Cyrillum Alexandrinum
episcopum ignorarunt, quorum causa haec sanxita esse no-
scentur, pariter hallucinatos esse oportuit in eiusdem fun-
ctionis interpretatione. Rescriptum vero postea idem Theo-
dosius, ut iidem, qui sub numero quingentorum fuerant
sua sanctione restricti, quod cure infirmorum non satis
esse viderentur, ad sexcentos excreverent, quibus in om-
nibus praesert Episcopus Alexandrinus. Sed de his ha-
ctenus.

IESV CHRISTI
Annus 417.
INNOCENTII PAP. HONOR. 23. IMP.
ANNUS 16. THEOD. 10. IMP.
QVADRINGENTISIMVS decimus septimus Chri-
sti annus Honorio Augusto vndecimum & Constans-
tino

FILIA AR-
CADI OM-
NES VIR-
GINITA-
TEM SE-
GTATE.

XXXVII.
d. 11. de Pa-
gan. C.
Theod.

XXXVIII.
DE PARA-
BOLANIS
RESCRI-
PTVM IM-
PERATO-
RIE.
L. 43 de
epic. & cler.
G. Theod.

L. 43 de
epic. & cler.
G. Theod.

XXXIX.

L. 43 de
epic. & cler.
G. Theod.

PELAGIVS DOLOSE PVRGARE SE STVDET APVD INNOC. PP.

tio secundum Consilium aperitur: Quo Pelagius heresiarcha, cum accepisset non esse receptam ab Innocentio Romano Pontifice purgationem suam habitam in Concilio Palestino, sed prius apud cum astricium generi damnatione; vt eum falleret, omnem adhibuit fallendi artem: etenim ipse ad Innocentium Papam literas dedit, quibus profiteretur, se vere esse Catholicum. Dedit & alias de hoc ipso Praylius Hierosolymitanus, quibus legitime factam Pelagij purgationem significaret. Adiecit, vt vna cum his mitteretur Romam, quaeque esset haereticis infamatus Caesellus eius discipulis suam causam acturus, suosque accusatores ad sedis Apostolicae iudicium, quasi calumniis exagitatis, provocaturus; quo declararet se non aliter credere, quam quod Catholica tenet Ecclesia. Quantum autem opinari licet, cum his omnibus & ad haec omnia videtur etiam legatus fuisse Palladius Galata Episcopus Helenopolitanus, quem Pelagius fuisse, testificatione sancti Hieronymi superius dictum est. Ipse enim Palladius in dialogo, quem scripsit de rebus S. Ioannis Chrysostomi, ipso eius exordio de se testatur, venisse Romam sub Zosimo Papa. Sed agamus de singulis eodem quo gestis ordine, atque in primis de ipso ad Innocentium Papam Pelagij literis hoc ipso anno e Palestina, vbi degabat, datis.

II.

Quod enim ipse Pelagius Hierosolymis habitare tandem elegerit: illud animi eius consilium fuisse creditur, vt ibi moraretur, quo ex toto Orbe Christiano concurrerent gentes; vt ibi errores docens, vniuersam simul totius Orbis Ecclesiam macularet. Sed quod ad datas ab eo literas ad Romanum Pontificem pertinet: S. Augustinus eandem literarum Pelagij Romam ad Innocentium Papam missarum crebrius mentionem habens, tempus quo dedit, exacte significat, dum eas scriptas ad Innocentium tradit, acceptas autem eo tunc defuncto, ab eius successore Zosimo, hoc nempe anno, quo Innocentius (vt dicemus) ex hac vita decessit. Ipse igitur agens contra eundem Pelagium in commentario de peccato originali, haec inter alia: Quomodo autem Pelagius obrepere tentauerit ad saluandum etiam Apostolicae sedis Episcopale iudicium, in hac ipsa questione de Baptismate paruulorum diligenter attendite. In literis enim, quas Romam misit ad beatam memoriam Papam Innocentium, quoniam eum in corpore non inuenimus, & sancto Papa Zosimo datae sunt, atque ad nos inde directae: dicit se ab hominibus infamari, quod negaret paruuli baptismi sacramentum, & erat. Fuisse quidem eam Pelagij epistolam apologeticam pro sui defensione & excusatione, item Augustinus inferius declarat illis verbis b:

Ista eius verba Romam pro magna eius purgatione transmissa, Latine sunt antiqua, vt possint eorum dogmata praeberetur latibula, itemque rursus Augustinus in libris ad Albinum & Pinianum atque Melaniam datis de Gratia Christi, earundem Pelagij literarum frequenter meminit: imo & alligasse eandem epistolae fidei suae confessionem, declarat his verbis: Vt ergo haec interim omittam: nempe ipse Pelagius & literas nuper & libellum Romam sua fide misit, scribens ad beatam memoriam Papam Innocentium, quem iudicium esse nesciebat. haec ipse. Porro eundem libellum, seu confessionem Pelagij, nos tandem nacti describemus inferius opportuniori loco. Sed & ex sancti Augustini etiam recitatis superius verbis facile intelligi potest tempus ipsum, quo ad Albinum & socios libros illos conscripsit, nempe anno sequenti, vt suo loco dicemus. reliqua autem de Praylij Episcopi Hierosolymitani epistola ad Innocentium Papam, & Caesellio ad eum veniente, agemus inferius, cum de Zosimo Papa, qui Innocentio successit, erit sermo. Interea vero de ipsius Innocentij obitu, qui intercessit, agemus.

IV.

DE OBITU INNOC. PAPE.

Hoc igitur anno, quinto Kalendas Augusti idem Innocentius Papa diem obit, cum sedisset annos quindecim, mensem vnum, & dies decem: ea enim die finem impouisse praesentis vitae, non solum liber de Romanis Pontificibus tradit, sed & Romanum Martyrologium fidem facit, dum eadem ipsa die celebrat ipsius ad Deum transitum. Quod autem re vera hoc anno ipse Innocentius mortuus sit, aduersus assertionem eorum, qui eum annos

superiori defunctum volunt: istud quidem euidenter demonstrant literae eius hoc anno datae sub dictis Consiliis Honorio atque Constantino ad Concilium Miletanum d. sexto Kalendas Februarij, quarum antea meminimus. Accedit praeterea Marcellini Comitis auctoritas, qui sub huius anni Consiliis collocat Zosimum Innocentio subrogatum. Porro hunc minime praetermissum & Iannum Innocentium, literae Zosimi Papa datae hoc anno manifeste declarant. Rationem vero temporis sedis ipsius Innocentij ex dictis superius in eiusdem ingressu facile colliges; intelligesque omni ex parte conflare, quam super certo annorum, mensis, & diem numero consignauimus.

V.

Antequam autem ad ingressum Zosimi detentiamus, quae de eodem Innocentio scripta feruntur, absque tamen temporis nota, hic ex more reddenda putauimus. In libro enim de Romanis Pontificibus haec in primis de eo habentur: Hic constitutum sciri de omni Ecclesia, & de regni monasteriorum; & de Iudeis & Paganis. Quod hic dicitur, Constitutum de omni Ecclesia, idem est, ac decretum ad vniuersalem Ecclesiam spectans: & illud ipsum putamus, cuius Gennadius his verbis meminit: Innocentium vti Romano Episcopo scriptis decretum Orientalium Ecclesiarum & Orientalium aduersus Pelagianos datum: quod postea successit Sini Papa Zosimo Latinis promulgauit, haec ipse. Porro cetera decreta de regulis monachorum, Iudeis atque Paganis, desiderantur. Subsidiu vero ibi: Multos Catholico inuenit, quos in exilio Monasterij relegauit. Hic inuenit, Pelagium & Caesellium hereticos, & damnauit eos; & hoc constituit, vt qui natus fuerit de Christiana, deus natus debeat per baptismum, hoc est, baptizari: quod Pelagius damnabat. haec ibi: sed perpetram quidem dicta esse videri possunt, si ipsum Pelagium auscultemus, etenim suis ad Innocentium literis conquestratus est, quod de his calumnieose infamaretur, recitat eius verba sanctus Augustinus, quae sunt huiusmodi f: Dicit se ab hominibus infamari, quod negaret paruuli baptismi sacramentum, & absque redemptione Christi aliquibus colorum regna promittat. Sed non sic illis haec obiciuntur, vt possint: nam neque paruuli negant baptismi sacramentum, neque absque redemptione Christi aliquibus colorum regna promittunt. Itaque vnde se recitatur infamari, eo modo proposuit, vt facile possit omnino obiecta, saluo suo dogmate, respondere. Obicitur autem illi, quod non baptizatos paruulos noluit damnationi prius hominis obnoxios constituti, & in eos transiisse originale peccatum regeneratione purgandum, haec Augustinus, eodemque serpe in eo libro, quod ad Albinum scripsit de Gratia Christi. Quod ergo ibidem dicitur, negasse Pelagium baptismum infantium; sic illud accipiendum est, quod si non verbis, re ipsa tamen damnae videri poterat, dum peccatum negaret originale; cuius rei gratia necessarium etiam infantibus baptismum esse, Ecclesia semper tenuit, & Innocentius decreto firmavit.

Rursum vero de eodem Innocentio vbi supra: Eodem tempore dedicauit basilicam sanctorum Gerasii & Protasii ex deuotione testamenti cuiusdam illustri summa Vestina, laborantibus presbyteris Vestino & Leopardo, ac diacono Liziano. Quae summa supra scripta testamenti paginam sic ordinant, vt basilica sanctarum martyrum ex ornamentis & margaritis venditis iustis estimationibus constructa: & consecrata est vique ad perfectionem. Quam loco beatissimus Innocentius ex delegatione illustris summa Vestina Tullium Romanum constituit. Et in eadem domo obtulerat patenas argenteas duas, penitentes singulas libro viginti, &c. pergere recedere alia sacra vasa & fundos ac domos eidem Tullio adscriptos. Quod vero ibi subiicitur: Hic constituit sabbato ieiunium celebrari, quia sabbato Dominum in sepulchro positum est, & discipuli cenauerunt, non hic quidem accipiendum est, vt huius decreti auctoritate ieiunij sabbati ipse auctor fuerit Innocentius; sed quod de his recitatis, ad Decentium Episcopum Engubinum, qui ieiunij sabbati causam edoceri, datis literis, expetierat. De eodem in haec ibi etiam b: Hic constituit basilicam sanctae Agnetis martyris a presbyteris Leopardo & Paulino soluite ac diuina gubernari & regi & ornari. & paulo post: Hic fecit ordinationes quatuor in Vrbe per mensem Decembrem, constituit pres-

Aug. de orig. cap. 17.

PELAGIVS SE EXCYSAT ET DEFENDIT APVD INNOC. PP. b. Aug. ibid. c. 11.

III.

Aug. de gra. Cri. lib. 1. c. 30.

1. Inu. 417.

mot.

Conu. de Virid. 1. 41.

DECRETVM INNOC. PAPE AD VRSVS PELAGIVM. Aug. de orig. cap. 17.

QVOMODO DICITVR DVVPELAGIVS IN GASSIELLA PERITVM PARVVO RVLM. Aug. de gra. Cri. lib. 1. c. 30.

DE INSTITVTIONE TITVLI STI. E.

1. Inu. 417.

VII. De ipsius Basilii ad Bonaventuram.

VIII. Basilii prioris ad Innocentium.

IX. Ex eodem Basilii in manu scripta.

X.

litteris tripartita, diaconorumque locum, et Episcopos per diversa loca
quoniam tu praesentis - vivum in alio quidem probum et nobis
carum, a praedicto autem multo differentem efflagitasti, meam
opinionem tibi aperire facere volui; ut si tali viro indignus,
aliquem vel ex variis, qui cum his tenent diebus suscipiant,
mittas; vel si non habes, qui via vigine ad nos labores suscipere va-
leat, nobis scribas, hactenus Basilium ad Innocentium Episco-
pum.

In primis vero, quod ad Basilium pertinet, nulla de-
bet esse dubitatio, hunc esse Basilium Caesariensem Episco-
pum: nam de Hermogene mentionem habet, quem
eiusdem civitatis Caesariensis Episcopum fuisse; i-
dem Basilium Caesariensis in suis epistolis (ut quarto
Annalium romo dictum est) asseverat. Innocentium vero
aliquem puto fuisse ex Episcopis Cappadociae eidem
Basilio subditis aetate & sanctitate venerandum, qui pro-
barum aliquem ad se rapti presbyterum rogavit eun-
dem Basilium, ut munere Chorepiscopi ipsi in fun-
ctionibus Episcopalibus adiutor accederet, qui post obitu-
m eius in sedem successor eligi posset. Cuius autem ci-
vilitatis Innocentius iste Episcopus fuerit, haud nobis
comperitum fuit: scimus tamen Basilij sedis tem-
pore vixisse Innocentium, ad quem alia eiusdem sancti
Basilij extat epistola b. Meminit & S. Athanasius in epi-
stola ad Palladium de Innocentio in Cappadocia viro in-
signi, necnon de ipso Basilio Episcopo Caesariensi: ut pla-
ce in eam sententiam adducatur, non alium illum esse In-
nocentium, quam eum, ad quem S. Basilus dictas scribit
epistolas.

Hoc ipso tempore post obitum Innocentij Papae, an-
tequam crearetur eius successor Zosimus, vel decreta In-
nocentij aduersus Pelagium promulgarentur, sanctus Au-
gustinus ad Paulinum Episcopum aduersus eiusdem Pe-
lagij errores conscripsit, hunc fuisse S. Paulinum Nola-
num, idem Augustinus in commentario de Bono puer-
uerantia ad Prosperum & Hilarium expresse testatur,
cum eiusdem suae ipsius epistole meminit c. id ipsam de
Paulino Nolano ad Mar. Prosper d. cum recenlet eius-
dem Augustini lucubraciones aduersus Pelagianos edi-
tas; & inter alia dictam ad Paulinum Nolanum episto-
lam. Quod autem post obitum Innocentij hoc tempo-
re data fuerit, illud certum est argumentum, quod eius-
dem Innocentij mentionem facit, & beata memoria
Innocentium nominat. Sed quod nondum creato Zo-
simo successore id acciderit, inde perspicue etiam pote-
ris intelligere, quod cum Apostolicae sedis decreta aduer-
sus Pelagium recenlet, non nisi de ipso Innocentij liti-
teris ad Africanos Episcopos redditis meminit; haud
dubium dicturus de eiusdem Innocentij nouissimo de-
creto sancto, & per Zosimum promulgato, si id factum
esset, quod maxime ad rem, de qua ageret, necessa-
rium esse videret. Reddam autem ipsius ad Paulinum
huc verba e: Misit sunt itaque ha. d. de ex duobus Concilio Car-
thaginensi & Mileuitano relationes ad apostolicam sedem, ante-
quam gesta Ecclesiastica, quibus apud Episcopos provincia Pale-
stina Pelagius profiteretur esse portatus, vel ad manus nostras, vel
in Africanam peruenissent. Scripsimus tamen ad beatae memoriae Pa-
pae Innocentium, praeter Consiliorum relationes, litteras fami-
liariter, ubi de ipsa causa aliquando diutius egimus. Ad omnia nobis
illius scripsit eodem modo, quo saecl. atque oportebat apostolicae se-
dis Assistentem. Quae omnia modo legere poteris, si forte ad
te vel nulla vel non cuncta perueniant: ubi videlicet, seruaata erga
hominem moderacione, quae debuit, ne dimitteretur, si prava da-
mnalet, ipsum tamen nouellum & perniciosum errorem sui Eccle-
siae auctoritate compressum, ut multum miremur esse alium quos-
dam, qui per quemlibet errorem gratiae Dei conentur obsequere. haec
ipic.

Quod vero de his Augustinus Paulinum putauerit
esse monendum, hanc inferius sui instituti rationem af-
ferre his verbis: Quod propterea commemoramus, quoniam
quidem apud vos, vel in vestra potius ciuitate (si tamen verum
est quod audimus) tantapro isto errore quidam obstinatione na-
tuitus, ut dicant, factum esse, ut etiam Pelagium deserant at-
que contemnant, qui has sententias anathematizauerunt, quam ab
immo sententia, sum cu videtur, veritate obediunt, haec ipic.

quoniam tu praesentis - vivum in alio quidem probum et nobis
carum, a praedicto autem multo differentem efflagitasti, meam
opinionem tibi aperire facere volui; ut si tali viro indignus,
aliquem vel ex variis, qui cum his tenent diebus suscipiant,
mittas; vel si non habes, qui via vigine ad nos labores suscipere va-
leat, nobis scribas, hactenus Basilium ad Innocentium Episco-
pum.

In primis vero, quod ad Basilium pertinet, nulla de-
bet esse dubitatio, hunc esse Basilium Caesariensem Episco-
pum: nam de Hermogene mentionem habet, quem
eiusdem civitatis Caesariensis Episcopum fuisse; i-
dem Basilium Caesariensis in suis epistolis (ut quarto
Annalium romo dictum est) asseverat. Innocentium vero
aliquem puto fuisse ex Episcopis Cappadociae eidem
Basilio subditis aetate & sanctitate venerandum, qui pro-
barum aliquem ad se rapti presbyterum rogavit eun-
dem Basilium, ut munere Chorepiscopi ipsi in fun-
ctionibus Episcopalibus adiutor accederet, qui post obitu-
m eius in sedem successor eligi posset. Cuius autem ci-
vilitatis Innocentius iste Episcopus fuerit, haud nobis
comperitum fuit: scimus tamen Basilij sedis tem-
pore vixisse Innocentium, ad quem alia eiusdem sancti
Basilij extat epistola b. Meminit & S. Athanasius in epi-
stola ad Palladium de Innocentio in Cappadocia viro in-
signi, necnon de ipso Basilio Episcopo Caesariensi: ut pla-
ce in eam sententiam adducatur, non alium illum esse In-
nocentium, quam eum, ad quem S. Basilus dictas scribit
epistolas.

Hoc ipso tempore post obitum Innocentij Papae, an-
tequam crearetur eius successor Zosimus, vel decreta In-
nocentij aduersus Pelagium promulgarentur, sanctus Au-
gustinus ad Paulinum Episcopum aduersus eiusdem Pe-
lagij errores conscripsit, hunc fuisse S. Paulinum Nola-
num, idem Augustinus in commentario de Bono puer-
uerantia ad Prosperum & Hilarium expresse testatur,
cum eiusdem suae ipsius epistole meminit c. id ipsam de
Paulino Nolano ad Mar. Prosper d. cum recenlet eius-
dem Augustini lucubraciones aduersus Pelagianos edi-
tas; & inter alia dictam ad Paulinum Nolanum episto-
lam. Quod autem post obitum Innocentij hoc tempo-
re data fuerit, illud certum est argumentum, quod eius-
dem Innocentij mentionem facit, & beata memoria
Innocentium nominat. Sed quod nondum creato Zo-
simo successore id acciderit, inde perspicue etiam pote-
ris intelligere, quod cum Apostolicae sedis decreta aduer-
sus Pelagium recenlet, non nisi de ipso Innocentij liti-
teris ad Africanos Episcopos redditis meminit; haud
dubium dicturus de eiusdem Innocentij nouissimo de-
creto sancto, & per Zosimum promulgato, si id factum
esset, quod maxime ad rem, de qua ageret, necessa-
rium esse videret. Reddam autem ipsius ad Paulinum
huc verba e: Misit sunt itaque ha. d. de ex duobus Concilio Car-
thaginensi & Mileuitano relationes ad apostolicam sedem, ante-
quam gesta Ecclesiastica, quibus apud Episcopos provincia Pale-
stina Pelagius profiteretur esse portatus, vel ad manus nostras, vel
in Africanam peruenissent. Scripsimus tamen ad beatae memoriae Pa-
pae Innocentium, praeter Consiliorum relationes, litteras fami-
liariter, ubi de ipsa causa aliquando diutius egimus. Ad omnia nobis
illius scripsit eodem modo, quo saecl. atque oportebat apostolicae se-
dis Assistentem. Quae omnia modo legere poteris, si forte ad
te vel nulla vel non cuncta perueniant: ubi videlicet, seruaata erga
hominem moderacione, quae debuit, ne dimitteretur, si prava da-
mnalet, ipsum tamen nouellum & perniciosum errorem sui Eccle-
siae auctoritate compressum, ut multum miremur esse alium quos-
dam, qui per quemlibet errorem gratiae Dei conentur obsequere. haec
ipic.

Quod vero de his Augustinus Paulinum putauerit
esse monendum, hanc inferius sui instituti rationem af-
ferre his verbis: Quod propterea commemoramus, quoniam
quidem apud vos, vel in vestra potius ciuitate (si tamen verum
est quod audimus) tantapro isto errore quidam obstinatione na-
tuitus, ut dicant, factum esse, ut etiam Pelagium deserant at-
que contemnant, qui has sententias anathematizauerunt, quam ab
immo sententia, sum cu videtur, veritate obediunt, haec ipic.

XI. Auctor Epistolarum Basilii ad Bonaventuram.

XII. De Augustini ad Paulinum.

Ang. de Bono pueruerantia ad Prosperum & Hilarium.

Aug. de Bono pueruerantia ad Prosperum & Hilarium.

XIII. Nolani ad Augustinum.

Sed unde ista contagio serpsit in Nolanam Ecclesiam? Inde quidem, quod antequam Pelagius palam detegeretur haereticus, insinuerat se in eiusdem Paulini amicitiam, a quo & ut Dei feruus, quem prae se ferebat verbis & habitu, amabat, ut eiusdem Augustini epistola ipsius exordio docet. Quinetiam ad ipsam Paulinum Pelagius epistolam dedit, sed qua ipse videri posset esse Catholicus, ne a tanto viro ut haereticus reiceretur: etenim ipse Pelagius in libello, quem nuper ad Innocentium Papam pro sua defensione dedit, haec inter alia scripsit: *Legat* (inquit) *illam epistolam, quam ad sanctum virum Paulinum Episcopum ante duodecim fere annos scripsimus, qua trecentis fere versibus nihil aliud, quam Dei gratiam & auxilium confiteor, nosque nihil omnino boni facere posse sine Deo, haec Pelagius, quae recitat Augustinus in commentario ad Albinum & socios de Gratia Christi.*

Aug. de grat. Christi lib. 1. cap. 31.

Aug. epist. 106. c. PAULINVS NOLANVS CATHOLICAE VERITATIS ASSERTOR.

XIV.

Ceterum haec aduersus Pelagium ad Paulinum vitus est Augustinus scribere voluisse, non quidem ipsius Paulini causa, tanquam illis indigeret, quem sciret probe Catholicum & veritatis Catholicae propugnatores; sed ad conuincendos eos, qui Pelagii errores mordicus defendendos susceperant; id fortasse etiam ipso Paulino possente. Etenim de fide impolluta Paulini haec idem sanctus Augustinus ad eum b: *Oremus ergo pro illis, sancte frater: cerni quippe nobiscum, quam malo errore tenentur. Fragrant enim epistola tua odore sanctissimo Christi, vbi germinissimum gratia ipsius dilector & confessor apparet. Sed quod dum tecum de hac re loquendum putamus: Primo, quia inuicandissimum est, fecimus: quod enim debet esse inuicandus vel infirmus et aia, qui sanantur, vel pigri, quae excutuntur, vel valetibus gratia, qui iuuantur? Deinde, ut si quid nostra disputatione, Deo adiuuante, possimus qua non fides, sed fides contra tales administratur assertio: si cut nos quoque in hanc facultatem tuae germinissimae litterae admittamus, &c. laudat insuper Paulinum idem sanctus Augustinus, quod scriptis suis aduersus Pelagianos errores sit firmus assertor Catholicae veritatis. At de Paulino haec p. nus.*

Ex Eod. Card. Sirle in manus EVSEBIVS MONET CYRILLVS DE VALERIANO PELAGIANO.

XV.

Inter haec autem accidit, ut Valerianus quidam nefandissimus Pelagianus ex Occidente migraret Alexandriam; ut cum ibi qualis esset, minime perspectus haberetur, secutius degens, insinueret se Cyrilli Alexandrini Episcopi amicitiam. cuius rei causa Eusebius quidam (puto Cremonensem illum sancti Hieronymi scriptis haud modice illustratum) ut hominem eieceret, ad ipsum Cyrillum eiusmodi epistolam dedit e:

Domino sancto, omnique honore colendo ac beatissimo Papa Cyrillo Eusebius in Christo frater.
Gratias ego Deo meo, quod beatitudinis tuae dulcora melle epistolae officio eloquas promerui: quia percliventi reuincere dignatus es, domine sancte, omnique honore colende beatissime Papa: Vnde queso, ut libenter mea paruitati suscipere sermonem digneris; & libertatem, quam in fide Christi habere videmus, superbia non reprobet. Alexandria fides, ex quo Christi nomen universo Orbi inuenit, pra ceteris prouincis, semper Italiae Christi gloriose cohaesit cognoscitur. Quomodo nunc, cum beatae memoriae Innocentii Pelagium, Caesarianoque cum suis capitibus condemnans, cunctis eos abiectionibus Orientibus, Alexandriae Ecclesia in communionem receperit, qua sola & prima inter compromittales suos tales resurari debuerat? Sed ille est pessifer, de quo sanctitudinis tuae ante annum scripsistis, signifer & confederatus eorum Valerianus ventiloquus, qui gale operam praebens, quicquid otiosum sua adulationis inuenit, illi sanctos ac fidelissimos munit. Sed non illum liberum putet tua beatitudo: seruus est Ariminensis possessionis illustriissimi Valerij Comitum: quem propter reuerentiam tui amoris, repetendum a te, interim serui sumus. Magis orare pro nobis dignare, & tales a consorcio abinere, scriptum recordamur Prophetae sancti: Carnes ligatas in pallio sacerdoti, cum pollutum non sanctificet, a pollutum ipse contaminatur: quae lex est probatio sacerdotum. Sed dare veniam dignaberis mea audacia & paruitati, ut supra ante rogauit. Incolubem beatitudinem tuam, inique memorem inuolabilis Trinitatis tueri dignetur, sancte Papa, haecenus Eusebius. Ceterum quoad Cyrillum spectat; insecratum etiam ipsum esse Pelagianum in Concilio Ephe-

fino, quae de ipso suo loco dictum sumus, satis aperte declarant.
Quod vero ad hunc ipsum Valerianum pertinet: e quidem hunc illum ipsum fuisse conicio, qui mendose apud sanctum Hieronymum, loco Valerianus; Annianus legitur in epistola ad Alypium & Augustinum d. Adiuuat coniecturam, quod ibidem etiam de Eusebio habetur mentio, qui huius scripta ad sanctum Hieronymum miserat, ut aduersus ea scriberet. Sunt haec enim verba ipsius Hieronymi: *Quod autem quaeritis, utrum rescriberem contra libros Anniani pseudodiaconi Celedensis, qui cognominis passus, ut aliena blasphemiae verba frivola subinisteret: scias me ipso susceperisse non ante multum temporis; & exinde vel ingratissimum moribus, vel dormitione sanctae & reuerentis fide vestra Episcopi ita doluisse, ut propensum contemnendum putarem. &c. haec ipse eadem epistola, quam post biennium esse ab eo scriptam, suo loco dicemus. Quod vero Annianum, seu potius Valerianum, sanctus Hieronymus dicit fuisse pseudodiaconum Celedensem, abique dubio deprauatus est textus, cum de ecclesia Celedensis usquam sit mentio. Habet alia lectio, Arelatenus: sed propius accedit, ut legendum sit loco Celedensis, Cenensis. Verum in his libris, iam ad successoris Innocentij institutionem Zosimi trans-*

XVI. DE ANNO ANO SEX VALERIANO CELENTIENSI.

XVII. ZOSIMI PAPA CREATIONE.

Post Innocentij obitum, inter lapsis diebus vigintiduoibus interregit, Zosimus natione Graecus, Abrahamicus, subrogatus est die decimanoa mensis Augusti: quantum autem temporis federit, suo loco in finis ipsius dicturi sumus. Quid vero ipsius sedis exordio accidit, primo loco narremus. Meminisse debemus, Caesarium Pelagii haereticum ante signatum, tanquam nomine haereticis promulgatorem, iam diu ante damnatum ab Episcopis Africanis in Concilio Carthaginiensi, appellasse Apostolicam sedem. Verum quod se sciret experrum Innocentium Papam sibi aduersantem, appellationem nequaquam protequi voluit; ipso autem defuncto, ad successorem illum Zosimum se contulit, ut ab ipso audiretur, non quidem profecturus appellationem (vtn suo libello Paulinus testatur) elapso iam appellandi tempore, sed aduersus accusatores querelas illaturus: Quod vero etiam sciret & ab ipso Zosimo fore damnandum, si qualis esset, detegeretur haereticus, ea arte concinnat scriptum a se libellum, ut non posset, etiam si Zosimus vellet, ab ipso reici, sed suscipi cogere, ut pote qui post enarrata, quae de fide sentiret, in modum ad finem apposuit verba: *Sisteris (ut hominibus) quibusdam ignorantis error obreperit, vestra sententia corrigatur.* recitat haec quidem sanctus Augustinus e.

Aug. de epist. Pelag. cap. 67.

XVIII.

Adiecit autem prudenter Zosimus ad explorandam hominis fidem, interrogare eum quam exactissime, si assentiret epistole aduersus errores Pelagii ab Innocentio praedecessore ad vniuersam Ecclesiam datae: cui se idem consentire professus est. Testatur id ipsum vbi supra sanctus Augustinus: & ad Bonifacium de Zosimo Papa ait f: *Insuper etiam Caesarium se parum molentem, ad consentiendum supradictis sedis Apostolicae, id est, Innocentij Papae litteris, crebra interlocutione constrinxerat. Qua de causa (ut idem subdit) accidit, ut ipse Zosimus lenius cum Caesario egerit, spem concipiens cum Ecclesiae Catholicae restitutum. Idemque Augustinus paulo superius eque demonstrat, haud errasse Zosimum Papam, dum scripsit Caesarii libellum esse Catholicum, agit enim de istidem aduersus Iulianum Pelagianum g, probans Zosim factum, cum Caesarium licitari cupiens, cum eodem benigne se gessit. Cum tamen non sic hominem suscepit, ut ad Catholicam communionem admitteret. Immo dhuc eam adhiberi voluit, ne ab eo deciperetur, ex abundanti, cautelam, ut in Africam scriberet, ut si quid illi contra Caesarium quod proferrent, haberent, Romam mitterent. Affirmat id namque idem sanctus Augustinus, Zosimum semper laudans & excusans, dum ait h: *A vniuersis tamen excommunicationibus non dum esse creditum esse solendum: sed interposito duorum mensium tempore, donec**

Aug. cont. epist. Pelag. lib. 2. p.

Aug. contra Iulianum Pelag. lib. 1. c. 11.

Aug. de pecc. orig. cap. 8.

rescribo.

scribere ex Africa. respiciendi in locis sub quibusdam modis emali...

His de Zosimi rebus Gestis cum Caesidio, subiectis literis...

Zosimus Aurelio & vniuersis Episcopis per Africanam consuetis...

Magnam pondus examini magna desiderat. ut non sit rebus...

Caesidio prodyter nostro se ingessit examini, expetens ea...

Sed cum de his interrogaretur, asseruit nullum sibi de talibus...

etiam. Perquam rarum sit ut longa & castigata civilitate ad...

Vnde in presenti causa nihil proce. immaturatione consi...

Quibus plane intelligis Caesidium hominem versipelle...

Qui igitur eadem erant fulgine tincti, eadem ambo...

Zosimus Episcopus Aurelio & vniuersis Episcopis per Africanam...

XXII. INSTAVRATVR IVDICIVM INTER CALESTIVM ET ACQVIVSATORES.

2. PROM. 10. b. p. 140.

XXIII. DE CAUSA HEROTIS ET LAZARI.

XXIV. PELAGIVS ET PVRGARE VIDERI VOLVIT APVD ZOSIMVM.

XXV. EPISC. ZOSIMVS DE PELAGIO.

Postquam

449

XXI.

XX.

XXI.

XXV.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Postquam à nobis Calistus presb. ter auditus est, & quid de fide sentiret, eundem expressit; eadem quoque qua in libello contulatur, repetita credo professionibus, roborat; de eius nomine plenius ad dilectionem vestram scripta àneximus. Ecce Epistola Hierosolymitani Episcopi Praeclari, qui in locum quondam sancti Iohannis Episcopi est ordinatus, accepimus, qui causa Pelagii excusis adspiculator interuenit. Literas quoque suas idem Pelagius purgationem continentem abundantissime misit: quibus & professionem suam, quid sequeretur, quid daretur: sine aliquo seruo, ut essent totum interpretationis insidia, cumulant. Harum recitatio publica fuit: omnia quidem paria, & eodem sensu sententiarum formata, quae Calistus ante protulerat, continebant. Vitium vultu vestram, dilectissimi fratres, recitationem literarum interesse potuisset. Quod sanctorum virorum, qui aderant, gaudium fuit? Quae admiratio singularium? Vix fieri quidam se & lacrymis temperabant. Tales etiam absolute fidei infamari potuisse? Est ne vultu locus, in quo Dei gratia vel adiutorium pratermissum sit? quod quisquis potest prater eandem vel de se concipere, nec illi superna sententia subiectus, qua de sancto spiritui lata est, quod neque hic, neque in futuro venia vel remissio- nem inde speraretur, addit, dicit: Non enim cum plurimum in malitia, & non accipies per eos peccatum. Et iterum alibi: Primum d. interrogos, ne v. tapers quemquam: & cum interrogaueris, corripe in se. Eraterum: Que videri oculis tui loqueri. Etiam Adibus à postolorum aduersus principes sacerdotum & seniores indorum postulantibus absentis Pauli Apostoli damnationem, iustissimam sententiam Genitili Festo Tribuno protulit, quam conuenit etiam nos in fide credentium obicere verendum, dicit: & Non est consuetudo Romanorum, damnare aliquem bonum, priusquam in quo accusatus, praesentes habeat accusatores, locumque defendendi accipiat ad obluenda crimina. Si hanc igitur moderationem extra scriptum fidei nostra positum tenuit contra sacerdotalem potorem inlicito, crudelitas de absentibus in abentes: quomodo quoque in omnium inuenitur à vniuere, si ad omnem seruentiam idem credulam peccauerit?

Debet nos terrena moderatio, quae secularibus arbitris & causis primum de ipsis iudicibus eligendis, repellendaque sit. Et quanta cunctatio, quot interposita dilataetio? quot adhibita conpendinatio etiam sub ipso sine certamine ampliore iudicia cum innocenti reo? consuevit ad mare, & extramaria documenta; ut fides, quae in praesenti pleniusque articulis stragulat angustius, saltem eniui veniat. Haec omnia mentio, nisi in patrocinium tuenda innocentia repta sint. Tolerabilius est enim innocenter quemlibet laedus inueniri, quam cito pro nocere damnare. Graue fuit Lazaro & Heroti, literarum ipsorum pedissequos esse? An nesciebant dilectionem vestram ad sedem Apostolicam relatuam? Hinc certo calamitiae compendo nauogent. Vbi de Episcopatu abdicando agitur, maria terraeque iustitiam, nec vlla suffragia pratermittunt: vbi vero innocentiam fama percellitur, ceteri & delicti, sine accusatore, sine felle in vtroque enim salientibus nomen infame est in cubilibus & lectulis sui literi abstantur; & totam Africanam, vniuereque tranquillam Catholica ferentia inuolant ad libidines suas esse pestes. Ante tribunal Christi omnes stabimus, nemo illi abesse poterit, nec Dominus, cuius immensitas omnibus loci ac rebus interuenit, declinare iudicium.

XXVII.

VITA HEROS ET LAZARVS ACCVSATORES PELAGII QVALES.

Video etiam hunc Pelagium, Herote & Lazaro scribentibus, infamari. Ita ne, fratres dilectissimi, ad aures vestras, qui sunt isti turbines Ecclesiae vel procella, nec opinione peruenit? Ita vero voluit vita horum atque damnatio? Et quamquam speculis illis Apostolicae sedis auctoritas omni communitate submonerit: dixit & in hac epistola, licet scilicet, hominum morei. Vetus Lazaro consuetudo est innocentiam criminandi: per multa Concilia in sanctum Hieronymum coepiscopum nostrum Turonica ciuitatis diabulicus accusator inuentus est. A Proculo Metulensi in Synodo Taurini opprobrii sententiam calumniam excepit. Ab eodem & ruculo sit post multos annos sacerdoti tyrannici iudicij defensor ciuitatis Aquensium: cum contraret afflicto, in ipsum penetrabile & sacerdotale solium sanguine innocens pene respectum irruit: scilicet, in eo hactenus vultus sacerdotij, donec tyranno imago staret lupery: quo loco post interuentionem patroni sponte se exiit, & propria confessione damnauit.

Si Deo nostro cordi fuit, propter aures perditas, Verbum canone fieri, & ex Domino formam seruentis inducere, ut diu interceptam redderet libertatem: sit vobis gaudium, eos quos falsi iudices criminabantur, agnosceret à nostro corpore & Catholica veritate nunquam fuisse diuisos. Certe hoc quod nostra expellatio desiderabat, eluxit, vi damnanda damnarent, & sequenda sequerentur. Si paterfamilias f. relictu filij g. ab abatur qui mortuus fuerat & reuixit, perierat & inuentus est; & subit in vsum eius stolam mundam, hoc est, in seque candidale mentis asserit, & vitulum signaturam: quantum hoc verior exultatio est fides, non mortuos esse, nec perisse, de quibus falsa vulgata sunt? At quomodo igitur ad dilectionem vestram exemplaria scriptorum, quae Pelagius misit: quarum lectionem non ambigimus parere vobis in Domino de absolute eius fide esse laetitiam. Dat. X. I. Kalend. Octobris. hactenus Z. Columnis ad Africanos.

XXVII.

De Herote vero omnia similia, idem tyrannus, patria cadu, turba, presbyteriorum contrabecurum, vincula & custodia, & totius ciuitatis additio, simul paenitentia de abdicacione sacerdotij. Miramini si ista non virum, ad bonam frugem longa erga Deum seruitute nitentem falsis litteris percellere noluerunt, qui in fratres & coepiscopos tanta machinatus fuit, qui tot temperatas Ecclesiae reddiderunt. Non deest Episcopalem auctoritatem, & praecipue prudentiam vestram, ad leniorem suffragium scripta pendere. Ecce Pelagius, Calistusque Apostolicae sedis in litteris suis & confessionibus suis presso sunt. Vbi Heros? Vbi Lazaro? & rubescenda facta & damnationibus nomina. Vbi illi adolescentes Timagius & Laebus, qui scripta quadam, vi afferebatur.

Si Deo nostro cordi fuit, propter aures perditas, Verbum canone fieri, & ex Domino formam seruentis inducere, ut diu interceptam redderet libertatem: sit vobis gaudium, eos quos falsi iudices criminabantur, agnosceret à nostro corpore & Catholica veritate nunquam fuisse diuisos. Certe hoc quod nostra expellatio desiderabat, eluxit, vi damnanda damnarent, & sequenda sequerentur. Si paterfamilias f. relictu filij g. ab abatur qui mortuus fuerat & reuixit, perierat & inuentus est; & subit in vsum eius stolam mundam, hoc est, in seque candidale mentis asserit, & vitulum signaturam: quantum hoc verior exultatio est fides, non mortuos esse, nec perisse, de quibus falsa vulgata sunt? At quomodo igitur ad dilectionem vestram exemplaria scriptorum, quae Pelagius misit: quarum lectionem non ambigimus parere vobis in Domino de absolute eius fide esse laetitiam. Dat. X. I. Kalend. Octobris. hactenus Z. Columnis ad Africanos.

XXVIII.

DE IVDI- CIO EXHIBENDO MAGNA CAUTE LA. 118. Ioh. 7.

De Herote vero omnia similia, idem tyrannus, patria cadu, turba, presbyteriorum contrabecurum, vincula & custodia, & totius ciuitatis additio, simul paenitentia de abdicacione sacerdotij. Miramini si ista non virum, ad bonam frugem longa erga Deum seruitute nitentem falsis litteris percellere noluerunt, qui in fratres & coepiscopos tanta machinatus fuit, qui tot temperatas Ecclesiae reddiderunt. Non deest Episcopalem auctoritatem, & praecipue prudentiam vestram, ad leniorem suffragium scripta pendere. Ecce Pelagius, Calistusque Apostolicae sedis in litteris suis & confessionibus suis presso sunt. Vbi Heros? Vbi Lazaro? & rubescenda facta & damnationibus nomina. Vbi illi adolescentes Timagius & Laebus, qui scripta quadam, vi afferebatur.

His subdicende fuisse ite ipsae Pelagij littere, quarum exemplaria ad eos eidem alligatae epistole se mittere eodem nuncio proficiteret: sed eas minime integras nacti sumus; extant tamen ex eisdem à S. Augustino recitatae fragmenta, quae copagnare simul carum cupidius lectio poterit. Reddemus hic tamen ipsum fidei plus professionis libellum, quem (vt superius dictum est) Pelagius literis iunxit, qui hoc titulo in eo codice reperitur excerptus: Libellus quidam Pelagij ad innocentiam cum epistola transfmissus.

XXVIII.

Hec ideo scripsimus, vt de cetero si qui abentes, minusque noti de quolibet talia ex libidine mentiantur, scilicet sint pedes vestri aduersus arietem fraudulentia. Vnde & b. lucernam pedum fuit: lumen semitis suis vix scilicet cocuat? scilicet ne inter salutes tenebras sint cetera nobis & errabunda vestigia. Et in Euangelio: Nampud e. lex nostra iudicat hominem, nisi ab ipso audierit prius & cogitauerit? Etiam in veteri Testamento: Non credas auditui vano, & non confiteris cum iniquo fieri testis inuultus. Et ne forte multitudinis detrahentium ante examinat-

Credimus in Deum Patrem omnipotentem, conciliorum vniuersum & inuisibilem conditorem. Credimus in Dominum nostrum Iesum Christum, per quem creata sunt omnia, verum Deum unigenitum, & verum Dei Filium, non factum, aut adoptiuum, sed genitum & vnus cum Patre substantia, quod Graeci dicunt *homoousion*, atque ita per omnia aequaliter Deo Patri, vt nec tempore, nec gradu, nec potestate possit esse inferior: tantumque consistens esse filium, qui est genitus, quantum est illi, qui genuit. Non autem quia dicimus genitum à Patre filium diuina & ineffabili generatione, aliquid ei tempore adscribimus, sed nec Patrem aliquando cepisse, nec Filium. Nec enim aliter consistere possumus aeternum Patrem, nisi consistamus etiam coeternum Filium: ex Filio enim Patris dicitur, & qui semper Pater fuit, semper Filium habuit.

d. Eul. 1.

c. d. 2.

XXXIX. EXEMPLE PROCLVM SACVLA RVM CAUSA RESORVM TRANCTAND.

XXX. PELAGI PROBATA CA THOLICA.

LXXII.

XXXI. LIBELLVS FIDEI A PELAGIO MISSVS AD INNO. ACCIPIT ET COMMITSIT SIMO P.

LXXIII. INDI- CIO EXHIBENDO MAGNA CAUTE LA.

XXXII. Credo in Spiritum Sanctum, verum Deum ex Patre procedentem, equaliter per omnia Patri & Filio, voluntate, potestate, eternitate, substantia. Nec est profusus aliqui in Trinitate gradus, nihil quod inferius; superiusque duo positi; sed tota Deitas sui personae aequalis est: ut exceptis vocalibus, quae proprietatem personarum indicant; quidam de una persona dicatur; de tribus distinctis posse intelligi. Atque ut consuevit Arriani, unam eandemque dicimus Trinitatem esse substantiam; & unam in tribus personis consuevit Deum; ita imperatorem Sabelli declinantes, distinguimus, non ipsum sibi Patrem, ipsum sibi Filium, ipsum sibi Spiritum sanctum esse dicentes; sed aliam Patris; aliam Filij; aliam Spiritus sancti esse personam: non enim nomina tantummodo, sed etiam nominum proprietates, id est, personas, vel Geas exprimitur. *Sicut est, hoc est, substantiam, consuevit. Nec Pater Filij aut Spiritus sancti personam aliquando excludit, nec rursus Filius aut Spiritus sancti Patris nomen personaeque suscipit: sed Pater semper Pater est, Filius semper Filius est, Spiritus sanctus semper Spiritus sanctus est. Itaque substantia vnum sunt, personae ac nomina vnum distinguuntur.*

XXXIII. Ipsum autem Dei Filium, qui absque initio aeternitatem cum Patre & Spiritu sancto possidet, dicimus in fine saeculorum perfectam nostram naturam hominem suscepisse ex Maria semper Virgine, & Verbum carnis esse factum, assumendo hominem, non permit-tendo Deitatem: nec (ut quidam sceleratissime opinantur) Spiritum s. dicimus fuisse profusum, sed potentia ac virtute creatoris operatum. Si autem consuevit in Christo unam Filij esse personam; ut dicamus duas esse perfectas atque integras substantias, id est, Deitatis, & humanitatis; quae ex animo continentur & corpore. Atque ut condemnamus Photinum, qui solum & nudum in Christo hominem consuevit; ita anathematizamus Apollinarem & eius similes, qui dicunt Dei Filium nullo aliquid de humana suscepisse natura, & vel in carne, vel in anima, vel in sensu assumptum hominem habere, propter quos assumptus est, fuisse dissimilem: quem absque sola peccati macula, quae naturalis non est, nobis consuevit esse conformem.

XXXIV. Illorum quoque similiter execramus blasphemiam, qui nunc sensu offerre conantur a tempore suscepisse carnis, omnia quae erant Deitati in hominem demergisse; & rursus quae erant humanitatis in Deum esse transfusa, ut (quod nulla viquam haeresis dicere ausa est) videatur huc confusione utraque exanita substantia, Deitatis scilicet & humanitatis, & a proprio statu in aliud esse mutata, qui tam Deum imperfectum in Filio, quam hominem consuevit, ut nec Deum verum, nec hominem tenere crederentur. Nos autem dicimus, susceptum ita a Dei Filio possibile nostrum, ut Deitas impassibilis permaneret, passus est enim Dei Filius non putative, sed vere, omnia, quae Scripturae reflat, id est, Evraem, sitim, lassitudinem, dolorem, inuicem, & cetera huiusmodi. Secundum illud, passus est, quod patri poterat, id est, non secundum illam substantiam qua assumptus, sed secundum illam, quae assumpta est. Ipse enim Dei Filius secundum Divinitatem impassibilis est ut Pater, incomprehensibilis ut Pater, impassibilis ut Pater, incomprehensibilis ut Pater. Et quantum propria persona Filij, id est, Dei verbum suscepit possibilem hominem; ita tamen eius habitatione secundum suam substantiam Deitas nihil passus est, ut tota Trinitas, quam impassibilem consuevit necesse est. Mortuus est ergo Dei Filius secundum Scripturam, secundum id, quod iurari poterat. Resurrexit tertia die. Ascendit in caelum. Sedet ad dexteram Dei Patris: manente eo natura carnis; in qua natus & passus est, in qua etiam resurrexit: non enim exanimata est humanitas, quae substantia, sed glorificata, & in aeternum cum Deitate mansit. Accepta ergo a Patre omnium potestas, quae in caelo sunt & in terra, venturam est ad iudicium vivorum & mortuorum, ut & iustos remuneret, & peccata peccatores.

XXXV. CONDEMNATIO ORIGENIS ERRORVM. Resurrectionem etiam carnis consuevit & credimus: ut dicamus, nos in eadem in quam nunc sumus veritate membrorum esse reparandos; qualesque semel post resurrectionem fuerimus affecti, in perpetuum permaneremus. Vnam esse vitam sanctorum omnium, sed pro amia pro labore diversa; & contraria pro modo delictorum, peccatorum quoque esse supplicia. Baptisma vnum tenemus, quod in eodem sacramento verbum in infantibus, quibus etiam in iuoribus, afferimus esse celebrandum. Hominem, si post baptismum lapsus fuerit, per penitentiam credimus posse saluari. Nomen & Verum Testamentum recipimus in eo librorum manibus

quem sancta Catholica Ecclesie tradit auctoritas. Animas a Deo dari credimus; quae ab ipso factas dicimus; anathematizantes amnes, qui arguas quasi partem divinae dicunt esse substantiae. Eorum quoque condemnamus errorem, qui eas ante peccasse, vel in caelo conuersatas fuisse dicunt, quam in corpora mitterentur. Execramus etiam eorum blasphemiam, qui dicunt impossibile aliquid homini a Deo praecipuum esse, & mandata Dei non a singulis, sed ab omnibus in communi posse seruari, vel qui primas nuptias cum Manichaeis, vel secundas cum Cataphrygis damnant.

Anathematizamus etiam illos, qui Dei Filium necessitate carnis meritum esse dicunt; & cum propter assumptam hominem non omnia facere potuisse, quae voluit. Iouianum quoque damnamus haereticum, qui dicit nullam in futuro meritorum esse distantiam, nosque eas res habituros esse virtutes, quae hic habere neglexerimus. Liberum se esse consuevit arbitrium, ut dicamus nos semper Dei indigere auxilio; & tamen illos errare, qui cum Manichaeis dicunt hominem peccatum vitare non posse, quam illos, qui cum Iouianiano asserunt hominem non posse peccare, verique enim illi libertatem arbitrii. Nos vero dicimus, hominem semper & peccare & non peccare posse, ut semper nos liberi consuevit esse arbitrii. Haec est fides, Papa beatus, quam in Ecclesia Catholica didicimus, quamque semper tenuimus & tenemus. In qua si minus perire, aut parum caute aliquid forte positum est; emendari cupimus atque, qui Petri & sedem & sedem tenes. Sim autem haec nostra confessio Apostolatus tui iudicio comprobatur; quicumque me maculare voluerit, se impertum, vel maleuolum, vel etiam non Catholicum, non me haereticum comprobabit. haecenus libellus Pelagij confessionis.

XXXVII. DELAGIVS NON POTTIT NON RECIDI VT CATHOLICVS. Ita mecum ipse considerans, & singula accurate perpendens, oblitiscico: quomodo impius haeresiarcha, cum se ab Innocentio Papa fere damnatum sentiebat, mox, ut tunc tunc se non esse lupum, quem ageret, & agni in omnibus speciebus praese ferret, Catholica confessione tanquam ouinam pellem; quae totus Catholicus appareret, superinduxit; atque ad se, ut ne pilum quidem inesse videri posset haeretici. Etenim esto, quod minus plene quod ad singula capita fuit haereticum condemnanda, eiusmodi professio aduersariis, Lynceis oculis eius errores singulos perferantibus, videri potuisset: in eo tamen, quod sententia illa ad finem posuit coram, idem totius confessionis, aduersantium ora clausit, strepitumque compescuit: ut nullus plane, qui in eum velut haereticum iure mutiret, inueniri posset, dum videlicet verba illa subiuinxit: Si minus perire, aut parum caute aliquid forte positum est; emendari cupimus atque, qui Petri sedem & sedem tenes. Quidam reliquum accusatoribus ut in eum asserere possent, qui ad normam fidei perfectione expectata se prohibuerat ad Catholicam sedis Antistite: Vel quam Iudici in eam sententiam fere iam liberum esset, qui se eadem velle sentire, quae ipse sentiat, tam firmiter assereret? Quomodo inter haereticos relinquendus Pelagius erat; & non inter Catholicos adfiscendus, qui Catholica professione, Catholica sapere declaravit, & haereticum esse non posse, contestatione illi apposita significavit? Eiusmodi plene fuit rechina Pelagij, ut non potuerit, ea confessione praemissa, ut haereticus condemnari. Vnde merito, quod de Leuitathan habet diuinus sermo, congrue de Pelagio dici possit: Quis reuelabit secretum indumentis eius? certe non nisi Deus.

XXXVIII. EXPEDIT HAERETICORVM PENITENTIAM TARDE RECIPERE. Vidisti, lector, vafriacem versipellis haeresiarcha ouina pelle vndique circumtecti, omniaque ex parte ouem praese ferentis lupi admittenti se cum grege conantis. Docuit plane rerum vltis, haud facile in Ecclesiam admittendos haereticos, quantum libet penitentiam praese ferant; sed diu multumque ante probandum, atque discutendos esse; ut & interdum expedit, simulata repulsa, simulata neagant, cautius experiri: etenim vere penitentes quo magis se vident reuerti, eo instantius pullant fores Ecclesiae, miserabilibus ingemiscunt, lamentabilibus lugent, seque ditius cruciant, bonis in super operibus virgent; ac denique inuicta persecutoria cogunt sibi Ecclesiam ostia referari. Sicut namque negat pie mater, quem trahet praemanibus panem petentibus filiolis, & prouocet eos secum longius ambulare: eade quoque attente Dominus repulit

XXXVI. CONDEMNATIO IOVINIANI ERRORVM.

XXXVII. DELAGIVS NON POTTIT NON RECIDI VT CATHOLICVS.

Job 41.

XXXVIII. EXPEDIT HAERETICORVM PENITENTIAM TARDE RECIPERE.

Cha-

a Matt. 15.
b Luc. 24.
c Iob. 30.

Chanannam, & discipulis b se finxit longius ire. Quod vero ad Pelagium spectat, iuxta illud c: Gradatim hypocrisis ad insular puncti, quam citissime detecta varicie, impolitotis omnino consilium eius euauit. Quomodo vero id acciderit, dicturi sumus anno sequenti.

XXXIX. CAEL- STIVS NON POTVIT NON AV- DIRIAT- QVE SV- SCIPV.

Eiusmodi plane fuisse Caesibj libellum, quem obtulit, vt tamquam haereticus abiici minime valuisset, tum quae recitatae sunt de ipso epistole Zosimi indicant, tum etiam exemplum de Pelagio persuadet. Sed habuit illud amplius fauorabile causa Caesibj, quod de accusatoribus sceleratis, eisdemque absentibus, qui & aduersus absentem crimen obiecerint, videret iustissimam exceptionem ingessisse, de qua eo, quod absq; iudiciali ordine lata in ipsum in Concilio Carthagenensi sententia, quam iustissime videri poterat appellasse. Ceterum (quod est in sacris otaculis d) sicut tela aranea fiducia eius, etenim omnia eius consilia ad lucem veritatis profusa euauerunt, quomodo autem id actum sit, scies anno sequenti ex his, quae de cause vtriusque mensuris dicenda erunt; apparebit, quoniamque res attentè consideranti, quam verissimum esse, quod fertur sacra paenitentia: Qui e nititur mendacio, passit ventum, & illud Dauidicum consecutum: Perdes f omnes, qui loquuntur mendacium. Nam vero quae sunt reliqua, rerum gestarum anni huius prosequamur.

d Iob. 8.
e Prou. 10.
f Psal. 5.

XL.

Extant ex archiuo Arelateni peritae litterae eiusdem Zosimi Papae hoc anno datae ad vniuersos Galliarum Episcopos de priuilegijs Ecclesiae Arelatenis conseruandis. Quod enim Euangelium in Gallias per sancti Petri Apostoli discipulum sanctum Trophimum allatum fuerit, & per eundem sedes Arelatenis erecta: ea de causa eadem Ecclesia primaria olim in Gallia habebatur, cum eius Episcopi non solum pallium acciperent a Romano Pontifice, sed etiam vicem eius agerent, Vicarijque dicerentur ipsius, testantur id plures epistole Romanorum Pontificum inferius recitandae ex eiusdem Ecclesiae scripto antiquius codice acceptae. Sed tu ne imposturam putas, habes eadepti omnia expressa testificatione S. Gregorij Papae in epistola g ad Virgilium Episcopum Arelatensem, necnon in epistola sequenti ab eodem Gregorio scripta ad vniuersos Galliarum Episcopos: sed audiamus ipsam epistolam Zosimi Papae:

g Greg. 10. epist. 5. in l. 13.

XLI.

Zosimus vniuersis Episcopis per Gallias & septem provincias constitutus.

Placuit Apostolicae sedis, vt si quis ex qualibet Galliarum parte, sub qualibet Ecclesiastico gradu ad nos Romanum venire contendit, vel alio terrarum tre disponit, non aliter proficiatur, nisi Metropolitanus Arelatenis Formatus acceperit, quibus sacerdotium suum, vel locum Ecclesiasticum, quem habet, scripturam eius assipolatorum perdat: quod ea gratia statuitur, quia plures Episcopi, sine presbyteri, sine Ecclesiastici simulantes (quia nullum documentum Formatarum exat, per quod valeant consulari) in nomen venerationis irrepunt, & indebitam reuerentiam promouentur. Quisquis igitur, fratres charissimi, pratermissa supradicti Formatae, sine Episcopi, sine presbyteri, sine diaconi, aut demceps inferiori gradu sit, ad nos uenerit: sciat se omnino suscipi non posse. Quam auctoritatem vbiq; nos misisse manifestum est, vt in illis regionibus inuolaret id quod statuitur omnimodis esse seruandum. Si quis autem haec salubriter constituta temerare tentauerit, sponte sua se a nostra venerit communione discretum. Hoc autem priuilegium Formatarum sancto Patroclo fratri & Coepiscopo nostro meritum eius speciali contemplatione concessimus.

XLII.

Iussimus autem precipuam, sicuti semper habuit, Metropolitanus Episcopus Arelatenis ciuitatis in ordiandu sacerdotibus tenear auctoritatem; Viennensiu, Narbonensem Primam, & Narbonensem Secundam provincias ad Pontificium suum reuocet. Quisquis vero posthac contra Apostolicae sedis statuta & precepta maiorum, omisso Metropolitanis Episcopo, in provincijs supradictis quemquam ordianare praesumpserit, vel us, qui ordinari se illicite scuerit, vterque sacerdotio se carere cognoscat: quomodo enim potest auctoritatem summis Pontifici obtinere, qui quae erant Pontifici, seruare contempsit? Omnes sane admonemus, vt quae, sinibus territorij, suis contenti sint: de qua re ne ad nos querela vltimus redeat, admonemus.

Dedit enim exemplum Arelateni Ecclesiae, qua sine Cathari- stam & Gurgarian paribus in territorio suo suas incorporari in- re desiderat: ne de cetero vllis sacerdoti in alterius sacris praesum- mat inuarian. Sane quoniam Metropolitana Arelatenis vrbis vetus priuilegium minime derogandum est, ad quam primam ex hac sede Trophimum summus Antistes, ex cuius fonte tota Gal- lia fideli vniuersos accepit, directus est: idcirco quocumque pa- rochias in quolibet territorio etiam extra provincias suas (vt antiquitus habuit) intermetata auctoritate possidet. Ad cuius notitiam, si quid illi negotiorum emergerit, referri censuimus, nisi magnitudo casuum nostrum requirit excusationem. Scias lector, in edita nuper Bibliotheca Floriacensi a Ioanne a Bosco monacho Caesitino recitari Siluestri Papae nomine hanc eandem Epistolam, in fine additis nonnullis, quae faciant Ecclesiae Viennensi, auboremque adducere in suspitionem, vt falso attributa sit Zosimo Pontifici, quae est Siluestri. Sed perlo in sententia, vt sit potius Zosimi, quam Siluestri, vt legitimus praefert recitatae hae eiusdem Epistolae titulus, ea saltem ratione persuasus, quod tunc temporis non Paschasius, cuius fit ibi mentio, Viennensi praecet Ecclesiae, sed Verus, vt apparet ex Concilio Arelateni secundo sub ipso Siluestro Papa celebrato: neque Claudius, vt vult Adu, qui ex nuper citatis Actis eiusdem Concilij erroris redarguitur. Cum alioqui cum ista illa hic recitatae magis congruant Ecclesiae Arelateni. Scire debes, lector, Zosimum Papam adeo voluisse salua priuilegia Ecclesiae Arelatenis, vt irrita reddiderit, quae in Concilio Taurinensi ante viginti prope annos statuta essent, cum & Narbonensis provincia subdita est Episcopo Massiliensi. Cumque accidisset, vt duo Episcopi in ea provincia crederentur, absque consensu Patrocli Arelatenis Episcopi: ordinationes eorum cunctas reddidit idem Zosimus Papa, circulares de his litteras scribens ad Aurelium Carthagenensem Episcopum, nec non ad alios in Gallias atque Hispanias constitutos. Scribens autem ad Aurelium Episcopum Carthagenensem ea causi intercessit, quod in hac epistola agitur etiam de Lazaro praedamato a Proculo Massiliensi, qui fuit vnus ex Pelagij accusatoribus, vt nuper dictum est. Sed audiamus epistolam ipsam, quae ex eodem Arelateni codice accepta sic se habet:

XLIII.

XLIV.

Zosimus Arelato & vniuersis Episcopis per Africanam constitutus, vniuersis Episcopis per Gallias & septem provincias constitutus, vniuersis Episcopis per Hispaniam constitutus, a pari.

Cum aduersus statuta Patrum veniunt, non tantum illorum prudentia atque sententia, qui in eorum vrbibus sanxerunt, sed ipsi quodammodo sales & Catholicae discipline irrogatur iniuria. Quid enim tam sanctum atque venerabile est, quam penitus non exorbitare ab itinere maiorum, quorum canonica instituta veluti quadam fundamenta sunt ferendis sulci sacra ponderibus? Sed nihil minus ab ipso & Terentio, quorum vnus ab illa sedis huius medicina curatus ad emendati erroris pervenire non potuit san- tatem: alter vero ante aliquot annos obiecta criminatione sum- motus (sicut cuiusdam scripta reserunt, vel ingesta docuerunt) etiam ab eo ipso gradum summa sacerdoti accepit, a quo fuerat antea damnatus: cecus error in vtroque, & quod est potissimum in omni- bus, nec velle abhorum de Terentio, nec sanam de ipso tenere sententiam.

XLV.

Sed fac, vt honesti mores hominibus essent, & probata suffragia. Quid illud, quod pratermissis fratre nostro Patroclo Metro- politano Episcopo Arelatenis ciuitatis (sine cuius auctoritate, iuxta maiorum canones nulla penitus potuit ordinatio celebrari) tumultuose & turbide indebitis sacerdotibus impinguntur? nec saltem comprouinciales Episcopi corrigantur, vt error voluente ali- quo regerent; sed Lazaro dudum in Taurinensi Concilio gra- uissimorum Episcoporum sententia pro admittenti damnum: cum Brigij innocentijs Episcopi vitam falsis obiectionibus appetisset, post vero indebitum ab eodem Proculo, qui inter ceteros Synodo dam- nationis eius acceperat, sacerdotium consecutus est, a quo se ipse vitae sua conscientia datus literis in abdicationem sui sponte submo- uit.

XLVI.

Reuera incongruum fuit, vt iudicium sacerdotio omisso Metro- politano, sua confessione spoliatum sacerdotem pariter ordi- naret.

naret, ne nihil cum impetu fieret, ne dies quidem ordinatus adficeretur...

rectonis acrimonia plena est, quae ex eodem veteri petita codice sic habet.

Zosimus Hilario Episcopo Narbonensi Prima...

Mirati admodum sumus, dum nobis studiosius requirentibus relatione tua de ordinandis in provincia Narbonensi...

Ergo licet sola quae in sede Apostolica habita sunt, potuissent sufficere...

Zosimus Patrolio Episcopo Arelateni.

Quid de Proculi damnatione censueris, tenet conscientia tua cuius meo intereret examinare...

Zosimus Episcopo Simplicio Viennensi Archiepiscopo salutem.

Revelatum nobis est, qualiter in Laurinensi Synodo causas...

XLVII.

XLVIII.

XLIX.

L.

LI.

LII.

* dicitur. fione. a. Tim. 3.

* dicitur.

b. Biblioth. Florincen. edit. a. 1640. Col. par. 41. p. 29.

* Relatu.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tunc dicebatur profectum fuerit. Et licet Arelatenſi Epifcopo, antequam Legatus tuus veniſſet, propter reverentiam S. Trophimi, juſſu & pontificum ſuper tres provincias habere, ſcripſerimus: tamen ſita eſt, ut ſcripta tua nobis miſſa continent, interdum vique dum lucidius venturum poteſtatem antiquam tibi manere permittimus: ut ſicut in Taurinienſi & auſtinorum Epifcoporum Synodo, paci conſilio decretum eſt vicinioribus tibi intra provinciam civitates vendere, donec plenum rei ordinem charitas Apoſtolica proſequatur. Laſeram indebitè Epifcopum, criminatorem fratris ordinatum, ſiſe noſtro iudicio eſſe damnatum. Data ſub die L. Octob. Honorii XL. & Conſtantii CC. Haecenus ad Simplificum Zofimus at de his hoc anno factis.

C LIII

ERROR IL-
LAPſus DE
PASCHA-
TIS DIE,
a S. S. S.
Leonem Ep.
65.

Hoc eodem anno, ut Paſcha non ſuo legitimo die celebraretur in Eccleſia, errore ſupputationis Paſchalis temporis factum eſt. ſed quomodo divini quoque miraculo compertus ſit error, ut non fuerit Deus quicquam in Eccleſia agi perpetam, Paſchaliſ Epifcopus Lilybæi narrat his verbis in epiftoſa ad ſanctum Leonem Romanum Pontificem data: Non ergo (inquit) nos dies vna longius poſita terreat: ne, cum hoc euitamus, inſortamur errorem, ſicut tempore beata recordationis domini mei, prædeceſſori veſtri Zofimi. Conſulata Honorii Auguſti vndecimo & Conſtantii ſecundo: Tunc enim, cum declinaretur, ne decimo Kalend. Maij dies Paſcha teneretur, celebratum octavo die Kalend. Aprilis, id eſt pro embolismo communis eſt annus tentus, & error grauiſſimus eſt ortus: in tantum, ut miniſterio certo, quod dono ſancti Spiritus miniſtratur, hac veritas probaretur. Quod propterea credidit exponendum, quia locus ipſe etiam ſancto atque a me venerando fratri meo Libano diacono noſtriſſimus eſt. Cuius miſtery miraculum tale eſt.

LIV.

Quædam viſiſſima poſſeſſio Melinas appellatur, in montibus aridis ac ſiſuis denſiſſime conſtituta, illic perpetua atque vili opere conſtructa eſt eccleſia: in cuius baptiſterio nocte ſacroſancta Paſchali, baptizandi hora, cum nullus canalis, nulla ſit fiſtula, nec aqua omnino vicina, ſons ex ſe repletur: pauciſque qui fuerint, ſanctificatis, cum deſiderium nullum habeat, vix aqua venerat, ex ſe ſe deſcendit. Tunc ergo (ſicut ſupra diximus) cum ſanctæ memorie domino quondam meo ac beatiffimo Papa Zofimo (cum apud Occidentales error ortus fuiffet) conſuetis lectionibus nocte ſacra diſcuſſa, cum præbyter ſecundum morem baptizandi horam requireret, vixit de locum aqua non veniente, non conſecratis, qui baptizandi fuerant, reſceſſerunt. Vt ergo breuiter narrem, illa nocte, qua luceſcitur in diem Dominicam, decimo die Kalend. Maij, ſons ſacer hora competenti repletus eſt. Evidenti ergo miraculo claruit, Occidentalem partem fuiſſe errorem. hæc Paſchalius.

L.V.

Huius plane ſimile deſcriptum extat apud Caſſiodorum miraculum, quod hic deſcribere ſe. Igitur argu-
menti hæc enim habet, dum agit de conuictu Leucotheæ in Lucania, fontemque ibi irriguam ita deſcribit: Eſt enim locus ipſe camporum immenſitate diſtenſus, ſubrotanum quondam Coſſimatis antiquiſſima civitatis, qui a conditore ſanctorum ſentium, Marcianum nomen accepit. Hic erompiſt aquarum perſiſti, ſua & dulca vberitas: vbi in modum naturalis entri lapidus fabricata concavit at ſe per Cicinos liquores emanat, ut vacuum putei lacum, quem non dubit ac eſſe pleniſſimum. Hic per lucidus vique ad fundum patet, ut aſpectibus tuis aciem potius apperere iudices non liquorem, ſemulatum ſerenaem diem aqua ſubtiliſſima: nam quicquid in imo geritur, in ſeſſa aëris claritate monſtratur. Et paulo poſt: Longa ſunt illius fontis memoranda deſcribere. Veniamus ad illud ſingulare mirum, ſanctumque miraculum. Nam cum eſſe ſacra noctis præcni baptizandi caperit ſacerdos eſſe audere, & de ore ſancto ſermonum ſentes emittat: mox in alrum vnda proſiliens, aquas ſuæ non per meatus ſolitos dirigit, ſed in altitudinem cumuloſque tranſmittit. Erigitur brutum elementum ſponte ſua, & quædam deuotione ſolemni præparat ſe miraculis, ut ſanctificatio maieſtatis poſſe oſtendit. Nam cum ſons ipſe quinquagradus regat, eoſque tantum ſub tranquillitate poſſideat, alius duobus centis creſcere, quos nunquam præter illud tempus cognoſcitur occupare. Magnam ſuperdumque miraculum, ſiuentia laborantia ſic ad humanos ſermones vel flare, vel creſcere, ut eis credas audiendi ſtudium minime deſuiſſe. Fiat venerabilis omnium ſermonis ſons iſte caeleſtis. Habet & Lucania ad iordanem ſuum, hic excepim baptizandi præſtitit, hic ſacrum

* Iordanē.

miniſterium annua deuotione caſtatur: Quapropter & rancientia loci & vtilitas rei dare debet populis ſanctiſſimum pacem, &c. hæc Caſſiodorus nomine Athalarici Regis ſcribens epiftoſam ad Severum.

Probe ex his inmeris, lectior, quam inſaniant deploratiſſimi Nouatores, dum baptiſmalis fontis benedictionem decident, quam tanto miraculo annis ſingulis repetitæ Deus voluit in Eccleſia Catholica, ut ſibi placitam, conſignati.

Sed quod in his verſamur, adiciamus his alioqua alia id genus miracula ab aliis antiquis auctoribus enarrata: ſed in primis quæ Gregorius Turonenſis eodem ferme argumento ita deſcribit e: Eſt & illud illuſtre miraculum de fontibus Hiſpania, quæ Luſitania provincia proſert. Piſcina nempe eſt apud Ogem campis antiquitus ſcripta, & ex maritima in modum crucis miro, compoſita opere, ſed & adæ magna claritate ac celeſtitudinis deſuper a Chriſtianiſ conſtructa eſt. Igitur cum dies poſt curriculum anni decedentis adueniret, qui Dominus conſueſſe prodire, myſticam diſcipulis præbuit cenam: conuenient in locum illum cum Pontifice cives, iam odorem ſancti præſentientes, orantia. Tunc dat oratione, ſacer diſus templi iubet ſimul manum ſignaculis, aduentum virtutis Dominicæ præſentent. Die autem actia (quod eſt ſabbati) conuenientibus ad baptizandum populum adueniens Epifcopus cum cibus ſuis, inſpectu ſignaculis, oſtia reſert clauiſa. Ac mirum dictu piſcinam quam reliquerant vacuam reperiant plenam, ſed ita cumulo altius reſertum, ut ſicut ſuper ora mediorum erititico aggreſſi, vides ſque hic illicque latice ſiſtente, nec partem in aduſam deſuere. Tunc cum exortum ſanctificato, conſerſo deſuper Chriſtimate, omnis populus pro deuotione haurit, & vas plenum domi pro ſaluatore reportat, agros vineasque ad perfone ſaluberrima tutatus. Et cum exinde multitudine amphoraru ſine collecto numero hauritur: nunquam tamen vel conuulſum minuit: licet vbi inſans primus intrinſus fuerit, mox aqua reducitur: & baptizatis omnibus, lymphis in ſe reuerſi, ut initio produuntur neſio, ita & ſine claudantur ignaro.

Quidam vero ex hæretici Deum non metuentis, neque veneracionem præſtant: hinc loco ſancto, neque credens corde miraculum, quod in eo Dominum ad corroborandum ſuorum fidem præſtare dignatus eſt, non ſileo: Venit cum turba eorum ſolutique impedimentis, que inſit in iſtius ſancti equitibus, in ea præſepa parati, irridere miſer que de loco narrabantur ab incolis. Igitur media nocte prætercunt, a febre corripitur, ac penè exanimis. Et tardius quam debuertat penitens, exclamatur, equites ab eade expellerat enim ei ſub Regi licet, magna tamen in illa regione poſſeſſi, ſi ſanctiſſima ſanctiſſima, ad ſe reuerſi cepi dentibus proprium lac erare corpus culum, nec proſus retineri a ſuis ob nimiam poterat deſolationem. Tandem oppreſſus inter ſuorum manus ſpiritus exhalant.

Denique Theodogſſas huius Rex regionis, cum vidiffet hoc miraculum, quod in ſu ſacratu Deo fontibus gerebatur, cogitavit intrare ſe, dicens: Quia ingenium eſt Romanorum, Romanos enim vocantur homines noſtra religionis, ut ita accidat, & non eſt Dei virtus. Venient vero ad annum ſequentem, oſium ſigillis ſuis cum Epifcopi ſigillo mirum poſuit, conſtoderim circuta tempore ſi forte aliquem deprehendere poſſet fraudis aliquid conſciam, per cuius ingenium in fontibus aqua ſuccederet ſimiliter & alio fecit anno. Tertio vero conuocata vitrorum multitudine, ſoſas in circuitu baſilicæ fieri inſit, ne forte locus occultis lymphæ deducerentur in fontem: fuerunt vero quidam nuntij, ſed nihil abſolutum potuit reperiri. Tandem vite ſinem ſacens, & credo pro huius inquisitionis temeritate, anni ſequentis diem, quo hoc miſterium celebrabat, videre non ueruit, eo quod aratum virtutis diuine inueſtigare præſumpſit. Habent autem in ea reliquie ſancti Stephani Leuitæ. hæc Gregorius, qui in eodem fonte aliud editum ſubdit miraculum. Porro S. Stephani reliquias allatas illic ab Oroſio præbitero, præter illa, que ſuperius dicta ſunt, dicemus quoque anno ſequenti.

Sed nec catuit Oriens hæc adeo inſignibus editis diuina virtute miraculis. Etenim Sophronius eadem de Orientalibus oris ſcriptis tradidit hæc verba: Soriba (inquit) vici quidam eſt ad radices montis, in quo ſita eſt Cota-
nium

LXVI

Greg. Tur.
de gloria
martyrum.
24.
DE FONTE
BAPTISMA
LXVII
TANI ADO
RACVLVM

LXVII

DE FRONTE
NANTE
TEMPLE
MIRACULVM

LXVIII

PARVESTI
GATAM
ACVLVI
PERITAS

LXIX

de Sophron.
Prat. ſer. 1.
c. 114. 21.

non sum civitas. In eo baptisimum est, quod in fontis Epiphaniae fuit. (baptismus enim ibi eo tempore celebrabatur) qui fons per tres horas continuu incrementis augetur. & post baptismum peractum deservit capere. & tribus aliis horis sensim deficit. Et in castro Celsorum sub monte Aemondro civitas sita est baptisimum, quod in prima Paschali sancte resurrectionis festivitate, cum sit lapsus vnius, ex se ipso continuo impletur. dicitur, aqua illa vsq. ad Pentecosten: nosque et in facta Pentecoste, et angetur. Praeterea vero ista miracula in provincia Lyca sunt. Si qui autem haec ita esse non credit: vsq. ad Lyciam, non grande iter est: pergit, & rei veritas solum illi facit haecenus ipse: de his que factis: vt intelligas esse Deum in Israel, & in Ecclesia Catholica semper viguisse miracula, quibus, veluti digito Dei, quae vera sit Ecclesia, consignetur.

Hoc eodem anno, sub nomine Consulis, Honorii (inquit Prosper) triumphans Romam ingreditur, praesente curiam eius Attalo, quem Lycae vicer exultum iussit. haec ipse, sed triumphum huius nullam praeterea memoriam extare scimus, nisi in nummis a quibus representatur Honorii Imperatoris imago, in quorum parte aduersa effigies inest militaris sinistra Victoriam, dextera Labarum tenens, caprum supplantans, quo Attalus designatur, qui Christi virtute ipse hostis Christianae religionis fuerit penitus debellatus. Sed in vno triumpho (si recte inspicit) de pluribus hostibus debellatis celebratur victoria, & gloriosa eleuatur trophaea: de Gothis in primis, qui eum (vt vidimus) in Imperium euehere: de Gentibus deorum cultoribus, qui omnibus fateri studis homini restitutum deorum cultum, de diis ipsis, vanis responsis vanos homines inflammantibus: ac denique de Ariana perfidia, cuius secta in symbolis cum Gothis Attalus arcto amicitia foedere iunctus erat. Torigitur tamque victorie titulis decorari Deus voluit Christianum Principem maxime pium, paulo ante barbarorum atque Gentium pedibus compressum, oppressum, ac penè prostritum.

IESU CHRISTI ANNUUS 418.

ZOSIMI PAP. HONORII 24. ANNI 2. THEODOSII II. IMP.

I. CHRISTIANUS decimus octauus supra quadringentesimum Consulatus Honorii duodecimo & Theodosii octauo adscribitur factis. Quibus quidem Consulis (inquit Prosper in Chronico) Concilio apud Carthaginem habito ducentorum decem, & septem Episcoporum, ad Pontificem Zosimum Synodalia decreta perlata sunt: quibus probatis, per totum mundum haeresis Pelagiana damnata est. haec Prosper. Verum iterum error in numerum, nam idem ipse aduersus Collatorem ducentos quatuordecim Episcopos numerat. Sed quo potissimum anni huius temporis eodem Carthaginense Concilium celebratum fuerit, inde certum argumentum deduci potest, hoc anno, ipso primo venis initio esse collectum, eo quod ad idem ipsum, cum haberetur, extant Zosimi Papae litterae datae quinto Kalendis Aprilis. Porro propagatum illud esse vsque ad mensis Maii, sancita in eo decreta significat. At quoniam eodem tempore, quo Carthagine illud ipsum Concilium habebatur, Roma iterum cognoscatur causa Pelagi atque Caesarii: nos tum de rebus Romae hoc anno gelis, tum Carthagine in celebri illo Patrum consensu tractatis, ordine temporum acturi sumus.

II. Cum autem tractaretur Romae causa Caesarii placuit Zosimo Papae ex Africa vocare Paulinum, qui ei fuerat olim sub Innocentio Papa aduersarius in Concilio Carthaginensi qui praenitit libellum aduersus Caesarium. Interca vero iussus Caesarius sua fidei professionem edere, libellum Zosimo obtulit: qui licet in omnibus reliquis po-

tuisset videri Catholicus, in eo tamen reprehensione non caruit, cum originale peccatum reperiri negasset. Verum quod pertinet eodem libello doceri, si quid minus rectum pronunciat, placuit Zosimo, spe conversionis ipsius, cum eo mitius agere. Sed operam & impensam perdidit, vt constaret ex S. Augustini scriptis, necnon ex libello Paulini, vt modo dicturi sumus.

Inter haec autem qui continentur Carthagine, rem nauter agunt: & ne esset quod ab aduersariis in eos obici possent, professi sunt Patres se Innocentii Papae consecrari atque amplecti decretum, quod anno superiori ab eodem diximus promulgatum: quo vno scitu valido factis iidem sibi sunt Patres Pelagium, Caesarianque posse confodere, eorumque errores prorsus extinguere. Hoc igitur communi decreto suffragio, dederunt litteras ad ipsum Zosimum Romanum Pontificem, de quibus quidem sanctus Prosper his verbis meminit, eum agit de Concilio Africanis: Errauerunt ducenti quatuordecim sacerdotes, qui in epistola, quam fuis constitutionibus praerant, ita Apostolicae sedis Antistitem B. Zosimum sunt allocuti: Constitutum in Pelagium atque Caesarium per venerabilem Episcopum Innocentium de beatissimi apostoli Petri sede prelatam manserunt sententiam, donec aperissima confessione facerent gratiam Dei per Iesum Christum, &c. Non extant ipsae quidem litterae Synodi Carthaginensis, sed nec quae a Zosimo ad eandem tunc reddita fuere, verum tantum illae de causa prosequenda conscriptae.

Etenim qui conuenere Patres Carthagine, subinsensu tulere animo, admisisse Zosimum Papam ad audientiam Caesarium, quem etiam non alia, certe quidem haeresis infamabat, de qua his aliis dedere litteras, quibus apud eundem Zosimum queruntur, sed nec ipsae quidem extant. Certè litteras plurimas cucurrisse & recurrisse inter Zosimum Papam & Episcopos Africanos, S. Augustinus testatur: idque ex redditis a Zosimo ad eos litteris probe possumus intelligere: describimus nos hic eas ex codice Vaticano de promptas, quae sic habent.

Zosimus Aurelio ac ceteris, qui in Concilio Carthaginensi assuerunt dilectissimi fratribus in Domino salutem.

Quoniam Patrum traditio Apostolicæ sedis auctoritatem tantam tribuunt, vt de eius iudicio disceptare nullus audeat, idq. per canones semper regulata, seruauerit: & carnis ad huc legibus Ecclesiastica disciplina Petri nomine, a quo ipsa quoque descendit, reuerentia, qua debet exoritur: tantam enim hinc Apostolo canonica antiquitas per sententias omnium voluit esse potentiam, ex ipsa quoque Christi Dei nostri promissione, vt & ligata solueret, & soluta vinceret, per potestatem data conditio in eos, qui sedis hereditatem, ipso amment, operassent. Hæc enim ipse cum omnium Ecclesiarum, cum huius maxime vni solent, curam: nec patitur aliquid privilegii, aut aliqua tribuere aucta sententia, cui ipsa sui nominis firma & nullis beata matibus constituit fundamenta, & que sine suo periculo tenere nullus incesset. Cum ergo tanta auctoritate Petrus caput sit, & sequenti omnium materiam studii firmaverit, vt tam dum a vni diuinitis, legibus & disciplinis omnibus sequitur Romana Ecclesia, cuius locum nos regere & potestatem nominis obtinere non later vos, sed nosse fratres carissimi, & quem admodum sacerdotes, scire debetis. Tamen cum tanta nobis esset auctoritas, vt nullus de nostra potestate tractare sententia: nihil cogimus, quod non ad vestram notitiam nostris vltro litteris referimus, dantes haec fraternitati, vt in commune consulentes, non quia quid deberi fieri nequeamus, aut faceremus aliquid, quod contra vilitatem Ecclesie veniens disliceret, sed pariter vobis scum volumus habere tractatum de illo, qui apud vos (sicut ipse per litteras dictis fuerit accusatus, & ad nostram, qui se assereret innocentem, non refugens iudicium ex appellacione postrema, venerit sedem, accusatores suos vltro deposcent, & qua in scirmina per vnum rem falso dicebat illata condemnans: omnem eius petitionem prioribus litteris, quae vobis manserunt, patetimus ac nominis explicationem, satius illis scriptis, quae ad illa respiciunt, credimus esse responsum.

Sed post missa per Marcellinum subdiaconum vestrum epistola omne volumus volumus: quo aliquando periculo, ut totum litterarum comprehendisset tractum: quasi nos Caesario commoda-

III. CONCILII CARTHAGINENSE, SROVITVR INNOCENTII PAPAE DECRETUM.

IV. QUERELA AFRICANORVM DE APPELLATIONE CAESARII AD MISSAM.

ZOSIMI PAPAE EPISTOLA AD CONCILII CARTHAGINENSE, SEDIS APOSTOLICAE ET ROMANORVM PONTIFICIS SVMMATAS.

VI. DELITERIS CARTHAGINENSIS.

